

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินผลโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัว ในชุมชนตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้รูปแบบ CIPP MODEL และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานของโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัว ในชุมชน จะกล่าวเป็นลำดับในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชาชนผู้เข้าร่วม โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบางโปรง องค์การบริหารส่วนตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 104 ครอบครัว ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน จำนวน 217 คน

2. คณะทำงาน คณะที่ปรึกษา รวมทั้งคณะผู้ช่วยคณะทำงาน เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 ชุด คือ แบบสอบถามกลุ่มผู้ประเมิน โครงการ คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการและกลุ่มประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการ แบ่งเป็น 3 ตอน ทั้ง 2 ชุด

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ในด้านเพศ สถานภาพการสมรส อายุ อาชีพ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินการดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1932 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด, 2545 หน้า 166) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยประเมินโครงการจำนวน 4 ด้าน ตามรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) คือ

1. การประเมินด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท (context evaluation)
2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (input evaluation)
3. การประเมินด้านกระบวนการ (process evaluation)
4. การประเมินผลการดำเนินงาน (product evaluation)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน โครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ตามกรอบแนวคิดทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ ด้านสภาพแวดล้อมหรือบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลการดำเนินงาน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเรื่องการประเมินผลการดำเนินโครงการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบางโปรง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์

และแก้ไขปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนพิจารณา เพื่อให้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1) ดร.ปรารภ แก้วเศษ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนเตรียมอุดม
น้อมเกล้า สมุทรปราการ จบการศึกษาปริญญาเอก สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหิดล

4.2) นายสรรเกียรติ กุลเจริญ ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีเมืองสำโรงใต้
เทศบาลเมืองสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จบการศึกษาปริญญาโท
รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

4.3) นายสุรพล วิไลจิตต์ ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลเมืองสำโรงใต้
เทศบาลเมืองสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จบการศึกษาปริญญาโท
พัฒนาศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ 30 คน และกลุ่ม
ประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อตรวจสอบหาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
ของครอนบาค (Cronbach' Coefficient Alpha) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามแนวทาง
การศึกษาของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538, หน้า 200) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

ฉบับที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.92

ฉบับที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.87

$$\text{สูตร ค่าความเชื่อมั่น} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum Si^2}{St^2} \right]$$

α = แทนค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

k = แทนจำนวนข้อ

Si^2 = แทนคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

St^2 = แทนคะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรอง และแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีถึงองค์การบริหารส่วนตำบลบางโปรงและประชาชนในพื้นที่ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมคำตอบด้วยตนเอง พร้อมทั้งสัมภาษณ์เพิ่มเติมบางกรณีที่ไม่ชัดเจนด้านปัญหาและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) 4 ด้าน ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผู้ศึกษาได้แปลค่าตามเกณฑ์ของ Likert Scale (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 166) ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายความว่า	ระดับการดำเนินงาน/ความสำเร็จ/เหมาะสม	“มากที่สุด”
3.50 – 4.49	หมายความว่า	ระดับการดำเนินงาน/ความสำเร็จ/เหมาะสม	“มาก”
2.50 – 3.49	หมายความว่า	ระดับการดำเนินงาน/ความสำเร็จ/เหมาะสม	“ปานกลาง”
1.50 – 2.49	หมายความว่า	ระดับการดำเนินงาน/ความสำเร็จ/เหมาะสม	“น้อย”
1.00 – 1.49	หมายความว่า	ระดับการดำเนินงาน/ความสำเร็จ/เหมาะสม	“น้อยที่สุด”

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นสถิติที่ใช้ในการบรรยายและแสดงค่าของข้อมูลที่เป็นจำนวนร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean) ตามแนวทางการศึกษาของนิสิตารัตน์ ศิลปเดช (2542, หน้า 144) และล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2540, หน้า 53, 103) ดังนี้

1.1 ร้อยละ (percentage)

$$\text{สูตร ค่าร้อยละ} = \frac{f \times 100}{N}$$

f = จำนวนข้อมูล(ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$)

$$\begin{aligned} \text{สูตร ค่าเฉลี่ย } \bar{X} &= \frac{\sum fx}{N} \\ \bar{X} &= \text{ค่าเฉลี่ยของข้อมูล} \\ x &= \text{คะแนน} \\ N &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \end{aligned}$$

1.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : SD)

$$\begin{aligned} \text{สูตร SD} &= \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}} \\ SD &= \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \\ \sum x^2 &= \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง} \\ (\sum x)^2 &= \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง} \\ N &= \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม} \end{aligned}$$